

mere Jord. Det er derom, det drejer sig, og det er det, hvorpaa vi, i alt Fald det ærede Medlem fra Fuglebjerg og jeg, særlig har lagt Vægt.

Den ærede Ordfører (Niels Frederiksen) anholdt et enkelt Udtryk, som det ærede Medlem fra Fuglebjerg (Martin Hansen) kom med i Gaar: at det var ingen Ulykke, om en saadan Begynder maatte gaa ud og tjene ekstra 100—150 Kr. ved at arbejde for fremmede. Det vil jeg give det ærede Medlem Ret i. Det er Livets almindelige Gang, og det er slet ikke saa slemt i de unge Aar muligvis at skulle slide lidt haardt i det. Det, som er det værste, er ingen Udsigt at have til at komme fremad og efter Aaringers Slid og Slæb at se, at selv om man har skaffet sig en Eksistens, har man ingen Udsigt til at gøre den bedre, og her maa vi lægge Mærke til, at det er Jorden, som bestandig hindrer Mennesket i at faa sin Tilværelse gjort bedre. Besætning o. s. v. kan sætte ham i Stand til at skaffe sig den Eksistens, han har i Dag, og sikre sig den for i Morgen, men til at gaa fremad hjælper den ham ikke. Derfor er det heller ikke saa galt, om man muligvis maatte slaa lidt af i de unge Aar og saa havde sikret sig den Ramme, indenfor hvilken man kunde arbejde videre i de senere Aar.

**Ordføreren (Niels Frederiksen):** Jeg vil til det ærede Medlem fra Faaborg (Starcke) sige, at hvis det ærede Medlem havde ondt ved at forstaa mit Røgnestykke, var det maaske ikke saa meget begrundet i, at jeg havde ondt ved at faa det til at passe, men maaske snarere i, at det ærede Medlem ikke forstaaer, hvad man kan stille op som Overslag over, hvad der skal til for at starte et Husmandsbrug. Mine Tal var ikke søgte, jeg har ikke anstrengt mig for at faa dem til at stemme, men det var Tal, som man nødvendigvis maa opstille, naar man skal gøre et Overslag over, hvad det koster at starte et Brug, og hvad de forskellige Dele dertil koster, og skal indrette det hele efter de i Loven givne Rammer. Til det ærede Medlem fra Faaborg vil jeg yderligere sige, at man netop har Lov til at slutte fra de forskellige Forhold paa Øerne og i Jylland ud fra den Betragtning, at Amtskommissionen er fuldstændig frit stillet overfor Spørgsmaalet om, hvorvidt vedkommende Husmandsbrug har den til Bruget fornødne Besætning; i magre Egne, hvor Ydeevnen af vedkommende Jord, som bliver taget op

til Brug, ikke er saa stor, kan der ikke holdes saa stor Besætning som i fede Egne, og Amtskommissionen kan aldrig forlange, at der skal være samme Besætning i Forhold til Jordarealet begge Steder. Jeg vil gentage, at for mig staaer det saaledes, at det betyder lige saa meget for en Mand at faa i hvert Fald et rimeligt Maal af Driftsmidler til at udnytte Jorden med som at faa større Arealer. Jeg har hele Tiden anstrengt mig for, at Resultatet kunde blive, at Arealet fik en saadan Udstrækning, at der var Udviklingsmuligheder til Stede, at den vedkommende ved en god Driftsmaade kunde ernære sin Familie. Jeg er fuldstændig uenig med det ærede Medlem fra Faaborg i, at det, der betyder mest, er at faa saa megen Jord som muligt. Det, det først og fremmest kommer an paa i det praktiske Liv, er, at man faar saa megen Jord, at man ved en dygtig Driftsmaade er i Stand til at leve af den. Det kan ikke nytte, at man faar megen Jord, naar man ikke har Midler til at dyrke den, og det er uden Betydning, hvor mange Udviklingsmuligheder og hvor megen Værdistigning der kommer; kan vedkommende ikke i Tidens Løb svare sine Afgifter, bliver han nødt til at gaa fra Ejendommen.

**Starcke:** Den ærede Ordførers (Niels Frederiksen) Regnestykker var i og for sig ikke vanskelige at fatte, men den Konklusion, han vilde komme til gennem dem, var lidt vanskelig at fatte, idet nemlig den Sum, der blev tilovers, efter at han havde gjort op, hvad Jord og Besætning kostede, skulde anvendes til at gøre Besætningen noget rigeligere, hvorimod vi netop har ment, at det var hensigtsmæssigere at anvende den til at købe mere Jord for. Det ærede Medlem mente, at man ikke havde nogen Glæde af at have megen Jord. Det er rigtigt; saa længe man ikke har Driftsmidler, kan man ikke faa noget ud af Jorden, men har man Jord, har man ogsaa Lejlighed til at faa Driftsmidler og udvide Besætning og Virksomhed, og den ærede Ordfører vil neppe bestride, at der er lettere og naturligare Veje til at forøge sin Besætning end til at forøge Arealet, som denne Besætning skal trives paa.

**Wenzel Neergaard:** Angaaende de Divergenser, som har været mellem Fler-tallet i Udvalget og mig paa enkelte Punkter, har de forskellige Talere gentaget en Del af det, der blev sagt i Gaar. Jeg